

Vtorek, četrti in soboto izhaja in velja v Mariboru brez pošiljanja na dom

za vse leto 8 g. — k.
pol leta 4 „ — „
četrt „ 2 „ 20 „

Po pošti:
za vse leto 10 g. — k.
pol leta 5 „ — „
četrt „ 2 „ 60 „

Vredništvo in opravništvo je na stolnem trgu (Domplatz) hiš. št. 179.

Rokopisi se ne vračajo, dopisi naj se blagovoljno frankujejo.

SLOVENSKI NAROD.

Oznani:

Za navadno tristopno vrsto se plačuje:
5 kr. če se tiska 1krat,
5 „ „ „ 2krat,
4 „ „ „ 3krat.
veče pismenke se plačujejo po prostoru.

Za vsak tisek je plačati kolek (štempelj) za 30 kr.

Vzhodno vprašanje.

V vsej Evropi, v vsem tem stoletju ni političnega vprašanja, ki bi tako gotovo, tako neogibno čakalo za ves svet odločnega rešenja, nego je vzhodno ali orientalsko vprašanje. Amerika, ki se do zdaj ni vtikala v evropske odnose in razmere, čaka in pripravlja, da bode tačas, ko bo govor o osvojitvi južnih Slovanov, o prirastaji ruske slovanske moči, ves svoj vpliv na vago vrgla. Zato vidimo, da so ruski diplomati znali Ameriko za se pridobljati. V vsej Evropi pa velike oblasti ni, ki bi že od nekdanj ne imela računajoč obrneno oči na vzhod, dasiravno je marsiktera, na pr. Avstrija z nepravimi številkami začela in si tako račun zmedla.

V novejšem času, zlasti zdaj med vojno, se posebno magjarski listi s strahljivo paznostjo v vzhod gledajo, dobro čuteč, da se bo rodila tam moč slovanska, ki magjarskemu napuhu konec stori. In predno so še Prusi Pariz dobili, imajo milijarde vojne odškodnine v žepu ter potlačeno Francosko pred nogami, že je preplašen Magjar pogled obrnil k sicer neljubljenemu bratu „Švabu“, da bi se pod pázuho vzela proti slovanski nevarnosti za njih nezasluzeno veličanstvo.

Iz Carigrada se pišejo magjarskim novinam dolgi dopisi polni skrbi. Pripoveduje se, kako se Turkom glave povešajo, ker je republika na Francoskem razklicana, ter Napoleonove pomoči več ne bode. Vznemirjuje jih „rovanje“ med turškimi Slovani, nezadovoljci rumunski, ki so v Ploještu samo mignili, na kaj nameravajo. —

S strahom prežé na ruski vojni tabor ob Prutu. Ruski general Ignatiev jim óndan pred odhodom iz Carigrada baje ni dal dobre tolažbe, ker interpeliran, zakaj Rusija zbira vojake, ni tajil, temuč hladno odgovoril: Ker ste vi vso svojo vojsko 150.000 mož poslali v tabor pri Šumli, je dosti da tudi mi (Rusi) ne oprezujemo.

Posebno na Srbijo, ki ima nálog nekdanj na jugu vodstvo prevzeti, bili so Magjari takoj, ko so prišli

do svoje veljave v Avstriji, svoje oči vrgli in z vsakovrstno navidezno prijaznostjo (sosebno ob času knjezevega ubojstva) s rbsko vlado na svojo stran potegniti izkušali. Ponekoliko jim je to posrečilo se, in neodvisni ognjeni srbski rodoljubi, zlasti omladina in jako mogočna dr. Miletičeva stranka med ogerskimi Srbi, so brez okolišev na srbski vladi grajali koketiranje z ogersko vlado, poudarjaje po pravici, da le odločna politika pelje Srbijo do zvršetka vzvišenega njenega naloga.

Kolikor bolj se je pa karana in grajana regencija mladega knjeza utrdila, vrača se zopet bolj in bolj k narodni politiki in se za Pešto manj meni.

Torej se hudujejo magjarske novine tudi na Srbijo, ne samó vladni nego tudi glasniki neodvisne levice. „N. f. Lloyd“ piše: „Dosedanji dogodjaji tičeó se knjezevega potovanja so vredni, da jih na tanko opazujemo. Srbske deputacije (ktere po Srbiji potujočega knjeza z nagovori pozdravljajo) brez okolišajev pozivljajo knjeza, naj prevzame kraljevski naslov, ter zahtevajo, naj dela na to, da se zedinijo vse srbske zemlje, naj knjez stopi na polje akcije. Ti govori so govorjeni na dosti mestih od službenih osob in so cenzurirani od regencije. Take izjave, ktere so popularne v vseh vrstah srbskega naroda, interesirajo avstro-ogersko državo, seosebno pak Ogersko sámo, ker bi njih izpolnjenje moralo podnetiti v jasen plamen pod pepelom neprestano tleó žrjavico vzhodnega vprašanja. Službini ti govori, na primer oni prefekta v Valjevu izrecno naglasujo tudi pridobljenje in pridruženje srbskih delov onkraj Save. Tukaj torej neha za Ogersko vsa dobročednost, ker stojimo vseskozi proti programu, ki našo državo napada. — Nikakor se mi (Magjari) ne podajemo črnoglednim nazorom, ako se bojimo, da ne bi prevračevanje v Srbiji našlo ogersko vlado nepripravljeno.“

Ravno tako kakor magjarske govore tudi druge nemške novine zadnje dni o orientalnem vprašanji, ka-

kor da utegne še pred koncem vojne na Francoskem vzbukniti. Zunanji vzrok Rusija baje išče v tem, da zahteva v splošnem kongresu odveza od onih naloženj, ki so jej naložene po krimski vojski, t. j. Rusija hoče dobiti oblast v črnem morji, kar bi ne brez protesta Turčije in Anglije zvršilo se.

S p o m e n i c a

četrvice mariborskih profesorjev na slav. c. kr. ministerstvo prosvete in uka.

(Konec.)

V predstojećem smo našli po svojih večletnih skušnjah spoznane škode, ki izvirajo slovenskim dijakom iz izključljivo nemškega podučevanja; poskusili smo razložiti s kakimi težavami se imajo boriti učenci na poti svojega izobraževanja; zaznamovali smo škodo, ktero mora slovensko prebivalstvo vsled tega trpeti v dušnem in materijalnem oziru, in ob enem smo iz svojih pedagoških skušenj pokazali, da je proti temu zaukazana pomoč didaktično nezadostna, pedagoško celo škodljiva.

Iz vsega tega samo ob sebi sledi, da je pri podučevanju slovenskih učencev slovenski učni jezik potreben, in da se torej mora vpeljati.

To tirja v prvi vrsti narodna individualnost učencev, na ktero se mora pri podučevanju po pedagoških načelih najpoprej paziti; to tirja ozir na že dane, a ne izvršene določbe pozitivnih postav, zlasti učnega načrta za gimnazije §. 17, ki tudi nenemške jezike dopušča kot učne jezike; to mora slediti tudi iz državnih osnovnih postav leta 1867, zlasti iz čl. 19, po katerem ima vsak narod v državi pravico tirjati, da se narodno izobražuje; to sledi iz vrhovne postavne pravne države, kateri je kaj mar za to, da zadosti željam svojih državljanov; to sledi iz humanitarnega stališča našega stoletja in konečno iz posebne sestave naše države, ki zapovedljivo zahteva, da se posameznim v njej bivajočim

Listek.

Jezikoslovna razmišljanja.

IV. Glas r v slovenščini.

Mlajše slovensko leposlovje je tako solzami prekisano, in tako samih oh-ov! in ah-ov! razpuhneno, da se človek čitaje dušne proizvode naših mladih Wertherov ne more dosta ne nazevati, ne dosta nazdehati. Celo naravno je, da človek stoječ že bolj v resnih letih ne mara za tako preoslastno in preopresno berilo, ki je le bolj za mladino izpod mature; iz pedagoškega obzira pa tudi za njo ne, kajti današnji časi zahtevajo železne duše in jeklene značaje, ne pa sentimentalne vehovce, ki niso za nobeno rabo, za nobeno resno delo; za nas Slovence je bolje, da smo denes Špartanci nego Atenci. — Rekel bi še kaj več, če se ne bi bal, da bo gospod vrednik v strahu, ka se ne bi neki koteriji zameril, te vrstice s črvenko prekrizal, in tako svoj censorski „non imprimatur“ na nje udaril. Toliko sem pa vendar moral reči, in sicer zato, da se opravičim, zakaj sem mesto leposlovnih spisov začel slovarje prebirati.

Hrepeneč po vžitku zdrave dušne hrane, prišla mi je čudna slast po branji slovarjev. In res prebral sem po redu Jarnika, Murka, Janežića, prebral Belo-

stenca, Miklošića, Vuka, in — da se bo čitatelj komu nasmehnil imel — celo Schmidov francoski rečnik, ker mi je bilo nazadnje že drugih zmanjkalo.

Branje slovarjev obudilo je v meni marsiktero misel, ki se inače obudila ne bi bila. Tako mi je med drugim misel prišla: kako bi bilo, če bi se besede ne po alfabetičnem redu vslovile, ampak če bi se vse besede, ki imajo v koreniki iste glasove, po teh glasovih razredile. Vse besede namreč, ki imajo glas r v koreniki za sebe; ki imajo glas l, za sebe; ki imajo glas k, zopet za sebe itd. V tako sestavljenem slovarji bi se ve da vsaka beseda tolikokrat ponavljala se, kolikor glasov se v njenej koreniki nabaja. Beseda k r t n. pr. ponavljala bi se pod glasovi k, r in t, tedaj bi bila trikrat vslovljena.

Vprašanje je le: na kakšnem temelji besede razrediti imajoče isti glas v koreniki. Ta temelj, ta modus ali ratio distribuendi najti, na tem je vse ležeče. V današnjih slovarjih razredjene so besede po svojej vnanjej, rekel bi, pismenjej obliki; — v slovarji pa, kakoršnjega si jaz mislim, razredjene bi bile besede po svojem notranjem glasovnem bitji. Besednj red v današnjih slovarjih je umeten, v slovarji pa, kakoršnjega si jaz mislim, bil bi naraven.

V svojem III. jezikoslovnem razmišljanju sem rekel, da morajo, logično mišljeno, vse tiste

besede, ki imajo v koreniki en obči glas, tudi v svojem pomenu nekaj vsem občega imeti. To občnost v pomenu velja najti! — Je ta občnost najdena, potem je ž njo tudi ratio distribuendi najdena.

Slovar, kakoršnjega si jaz mislim, bil bi samo enojezičen, tedaj pravi in čisti logikon. Vsak jezik mora se dati sam skoz sebe raztolmačiti. Besede enega jezika v drug jezik prevajati, to se nikoli popolnoma ne da. Naš „bog“ n. pr. ni to kar je latinski „deus“, kajti v našem „bog“ se bitje zaznamuje, ki ima skoz druge lastnosti na sebi, nego jih ima tisto bitje, ki ga Latin z imenom „deus“ imenuje, in zato ni res, da sta latinski „deus“, in slovenski „bog“ glede notranjega pomena kongruentna. Da! ne eno lastnost nimata občo, ker v njihuh imenih „bog“ in „deus“ ni ne eden glas občen. S tem pa še ni rečeno, da bitje, ki ga Slovenec z besedo „bog“ zaznamuje, nima tudi tiste lastnosti na sebi, ki so v glasovih d+e+u+s povedane; ono more tudi te lastnosti na sebi imeti, samo ka jih Slovenec v svojem „bog“ ne pove; to bitje more tudi še druge lastnosti na sebi imeti, ki niso ne v „bog“, ne v „deus“ povedane, n. pr. tiste, ki jih nemški „gott“ zaznamuje. Slovenec pod glasovno hrpo „bog“ v svojej domišljiji celo drugo sliko vidi, nego Latin pod glasovno hrpo „deus“, ali Nemec pod glasovno hrpo „gott“. Prestava „deus“ v „bog“

narodnostim ponudijo omikalni pripomočki po njih posebnih potrebah in lastnostih.

Vse to podpira gotovo ugodna okoliščina, da je Njegovo Veličastvo naš premilostivi cesar blagovolil zaukazati, da naj se na graškem vseučilišču judičelni predmeti podučujejo tudi v slovenskem jeziku. Tako podučevanje na visokih šolah že samo na sebi tirja slovenskih srednjih kot pripravljajočih učilišč, ako sploh nimajo take in enake naredbe ostati brez vse dejanske vrednosti.

Kakor pa pravica in pravičnost tirja, da se pri višem šolskem podučevanju ozir jemiše na Slovence, ravno tako pa je tudi mogoče, da se tej pravični želji ustreže. Slovenski jezik, v katerem se že več kot 300 let knjige tiskajo, je toliko izobražen, da se morejo učena in znanstvena prednašanja v tem jeziku imeti in pisati, kar se v dejanski rabi kaže v šoli — kolikor to postave dopuščajo —, v deželnih zborih, pred sodnijo, v znanstvenih društvih itd. kakor tudi v literaturi. Kar je v šolski literaturi do zdaj še pomanjkljivega, to se bode hitro popravilo, ako se izreče, da se ima slovenski jezik vpeljati v šole. Tudi gledé izprašanih in sposobnih učiteljev že zdaj ni ne le nobenega pomanjkanja, ampak jih je več nego jih je za zdaj treba, torej v tem dvojnem oziru ni nobene ovire.

Ostaja nam le še pokazati, kako bi se dalo po našem mnenju najbolje ustreči potrebi po slovenskih prednašanjih za slovensko šolsko mladino.

Po naših mislih bi zadostila slovenska nižja gimnazija v Mariboru. Ta naj bi bila samostojna in čisto neodvisno od sedanje gimnazije, ki naj bi v bistvu to ostala, kar je. Prav naravnost se moramo izrekati proti paralelnim razredom kot polovičarskim naredbam. Sicer bi bilo nemogoče napravljati paralelke, ker manjka prostorov, in bi to tudi dejansko le malo koristilo, ker bi bilo treba iskati novih, sposobnih učiteljev, gledé na vodstvo in šolsko disciplino pa bi bile paralelke naravnost škodljive.

Učni jezik za vse razrede in predmete bi moral biti slovenski; nemščini pa bi se moralo odločiti več ur kakor zdaj, da bi nekoliko učenci imeli priliko tega jezika popolnem se naučiti in da bi nekoliko mogli na viši gimnaziji nemške nauke brez težave poslušati. Pri- stavljamo še, da naj bi se posamezni razredi napravili drug za drugim, prvo leto I. in II. razred itd. S tem mislimo, da smo v glavnem in bistvenem oziru svoje nasvete dovolj podprli.

Kar se tiče pomanjkanja nekterih učnih pripomočkov, ne sme se iz njega sklepati, da bi se sploh slovenske gimnazije ne smele napravljati. Dobro znani historični dogodjaji na polji avstrijskega šolstva kažejo, da so se sistematične spremembe v tem oziru že več-

krat vpeljavale, dasiravno je pomanjkavalo učnih pripomočkov.

To zlasti velja o vpeljavi učnega načrta, ki je mahoma in brezozirno dobil dejansko veljavo; enako se je postopalo, ko so se poprej nemške gimnazije na Ogerskem in Hrvaškem spreminjale v narodne — pomanjkanje učnih pripomočkov ni delalo nobene ovire. Ravno tako je znano, da so se takoj spisale tam potrebne šolske knjige, ko je bil narodni jezik vpeljan. Dobri učitelji si bodo s začetka prav lahko znali pomagati, če tudi ne bodo imeli slovenskih šolskih knjig.

Kar se konečno tiče potrebnega denarja — naj se ti že izplačujejo iz deželne ali državne blagajnice — sme se na nje tem manj gledati, ako se pomisli, da tū gré za izobraženje dolgo zauemljenega naroda in da je ta zavod namenjen za precej veliko prebivalstvo, namreč za mariborski in okolično okraje, negledé na to, da se mora s stališča pravice in pravičnosti popolnoma pozabiti na financijske premislake.

Podpisani se nadejajo, da bodo slavno c. k. ministerstvo pri razsojevanju naših nasvetov gotovo vodila le načela pedagogične vednosti, državnega blagra in pravega avstrijskega domoljubja, ki vse dežele in narode obsega z isto ljubeznijo in skrbnostjo, in podajamo to iz najčistejega prepričanja in nagibov izvirajočo spomenico slavnemu ministerstvu, katero naj jo milostivo in primerno presodi in uvaži.

Udano in spoštljivo podpisani:

Dr. Fr. Žagar, c. k. profesor. Janko Pajk, c. k. profesor. Jos. Šuman, c. k. profesor. Jan. Majcinger, c. k. profesor.

Dopisi.

Iz Gorenjskega, 1. okt. [Izv. dop.] Če človek pogleda po raznih okrajinah slovenske zemlje, vidi skoraj povsod veselo národno gibanje, ljudstvo se vedno bolj in bolj svojih pravic zaveda, se zbujá iz dolzega spanja, zahteva na podlagi npravne in cesarske postave vpeljavo slovenskega jezika v urade. Take tirjatve se slišijo vedno bolj pogosto in neustrašeno, posamezni stari birokrati in sovražniki slovenščine so že sem ter tje začeli glave povešati in premišljevatí, da je njihov pašaliku odklenkalo, da bo treba kopita pobrati in v dobro zasluženi pokoj se podati.

Da se je pa zavest med narodom tako hitro izbudila in da ta vspešni sad rodi, k temu so najbolj zdatno tabori pripomogli. Ozrimo se na Goriško, Primorsko, Notranjsko, Štírsko in Koroško in videli bomo sad ljudskega poduka na taborih. Ker je slovenski narod v omiki sploh in posamezno tudi v narodni zavesti memo družih narodov zaradi tlačénja po tujstvu zaostal,

treba je to napako odstraniti, to pa se zamore najpopred po poti javnih ljudskih shodov storiti; sklicujmo in napravljajmo ljudske shode ali tabore. Kakor je že omenjeno, se je zavest narodnosti posebno tam pokazala, kjer so bili tabori, tedaj ta dogodljaj kaže, da so jako koristni, napravljajmo tedaj tabore, kjer le moremo, zato pa je sedaj najbolj silna potreba za gorenjski kraj. Mi Gorenjci posebno v obsegu političnega okraja Radoljskega propadamo od dne do dne bolj germanizmu, ne le slovenščine nezmožni uradniki, nego tudi obrtniki in celo kmetje, če ti le količkaj nemščino tolčejo, germanizirajo tukaj deloma v svojej hudobiji ali pa v nevednosti. Ali bomo mi še dolgo to ravnanje molče ogledovali in se tako sami pregrehe na narodu udeležili, ali bomo čakali do popolnega propada naroda v našem kraju? Ne, nikakor ne, to se ne sme zgoditi, treba je to nesrečo odstraniti, z zdatnim pripomočkom, s taborom; zdramimo se in napravimo tedaj tabor in sicer v Lescah, to je farna vas med Radoljco in Bleškim gradom. Kraj je zato naj bolj ugoden, ker je tu središče naj bolj obljudnega kraja, ker je tukaj železniška postaja in ker se nahaja tudi pripravi prostor za to, gotovo bolj ugoden še kakor oni pri Vižmarjih. Pri lepem vremenu bi se v Lescah na dve ure hoda na okrog sešlo gotovo blizo do 10.000 ljudi, koliko pa bi jih prišlo iz daljnih krajev; naravna krasota našega kraja posebno pa Bleškega jezera slovi daleč po svetu, slovela bo še bolj, ako tudi oddaljene Slovence in Slovane sploh s taborom privabimo jo množno občudovat. Od Ljubljane do Trbiža je železnica dodelana in se bo kakor se pripoveduje prihodnji mesec odprla. Ni Ljubljancanji ni Korošci ne bodo 3 ure v Lesce potrebovali, tedaj se je mnoge udeleževanja nadejati. Pri taboru bomo imeli prvíkrat priliko se v množini pozdravljati in poljubovati z našimi koroškimi brati, od katerih so nas do sedaj visoke gore in težavna pota ločila. Še se ne čuje glas o izvršenju Slovenije, toda djansko se vendarle vedno družimo, in če bomo neustrašljivo in složno za njo naše moči napenjali, kmalu bomo imeli v resnici zedinjeno Slovenijo in potem bo tudi za nas Gorenjce odpadla nevarnost germaniziranja. Mi Gorenjci imamo gotovo tako zdatne duševne moči, da bi se zamogle z onimi drugih krajev meriti, toda mi jih moramo še le zbuditi, to smo mi stvari dolžni, to moramo storiti, sicer ne storimo tega, kar smo za narod storiti dolžni. Veljavni možjé zdramite se, pogovorite se in napravite na prihodnjo pomlad tabor v Lescah in praznujmo z njim spomin našega rajnega, neprestrašenega boritelja za slovensko narodnost, vrlega deželnega in državnega poslanca dr. Tomana, kteremu človeške zmote odpuščamo in ga za najizvrstnega zastopnika slovenskega naroda čestimo. Živela zedinjena Slovenija!

in „gott“ je le formalna ne pa stvarna prestava. Tolmačenje tedaj da je naš „bog“ — latinskemu „deus“ ali nemškemu „gott“, ni resnično. V tem leži to, kar se pod filofijo jezikov razumeva.

Naslovu pričujočega jezikoslovnega razmišljanja: „glas r v slovenščini“ imam samo še pridodati: „in sicer v koreniki“. Kakšne narave je glas r v končnicah, o tem bom pozneje enkrat „razmišljeval“, kader bom o končnicah sploh govoril.

Vse besede imajoče glas r v koreniki, morajo v svojem pomenu nekaj občega imeti. Resničnost te theze bom poskusil v sledečem dokazati.

Preden pa začnem, še to-le: Grimm pravi: man muss auch den muth des fehlens haben! Mene ni strah tudi kaj napčnega povedati; saj beseda ni konj, saj se da popraviti, sicer pa: kdor zna bolje, široko mu polje! — Novo misel izmisliti ni težko; — novo misel pa do zadnjega konca in kraja nesti, to je peza, pod katero so že drugim skušenim junakom kolena krukala, kaj ne bi meni klecala kot nestrokovnjaku.

Kot prvi glav, vzel sem glas r v razmišljanje. Zakaj? — Morebiti zato, ker je z njim najmanj težave? Nak! — Ampak ravno nasprotno zato, ker je, kolikor do sedaj skušnje imam, izmed vseh glasov najtežavnej. Nobenega glasu namreč ni toliko v korenikah

našega jezika nego glasa r; in gotovo je težavneje tisto občnost najti, ki je čez več besedi raztegnjena, memo tiste, ki je v manjem številu besedi zadržana. Če mi bi bilo do tega stalo si prvi „debut“ zagotoviti, vzel bi bil glas h, kterega je menim da, najmanje v korenikah našega jezika, in kterega fiziologičen pomen tako rekoč na dlanu leži.

Besede sem vzel iz Murka, in sicer samo koreníčne besede, kajti derivata se same od sebe podajajo. Le tu pa tam sem kakšno besedo iz svoje zbirčice vzel ali razjasnil. Pri denašnjem stanu slovenske leksikografije je težavno etimologizirati; za to bi trebalo prvič historičnega leksikona, to jest leksikona, ki bi povedal, kakšne metamorfoze je vsaka poedina beseda v teku časa pretrpela, in kako se je z besedo tudi pojem, kterega nositeljica je bila in je še, z njo vred modificiral; — in drugič frazeologije denes živočega jezika, iz ktere bi se njen denašnji pomen na tanko posneti mogel.

Glas r je v indoevropskem prajeziku nekaj drobne- nega pomenil. Ta svoj prvotni pomen ima še denes, ter ga bo ohranil na vse veke v vseh indoevropskih jezikih, naj se v teku časov še tako spremenjavajo. Vse besede, v kterih se glas r v koreniki nahaja, morajo v obsegu svojega pojema ali neposredno nekaj drobnega zadržano imeti, ali posredno s „drobnino“ v logičnej zvezi biti. Da vidimo!

Glas r najdemo v imenih drobnih stvari: drob, drobiž, drobtina, brebir, rosa, sraga, srce, iskrra, zrno, šprih (schrott), proso, rz, pira, ber, bar, grah, sirek, oreh, jedrce, ikra, mrest (fischlaich) krak (froschlaich), okrak (wasserlinse), arlice (kirscheugattung), prah, prhalj (loderasche), prst (dammerde) škrob (stärkmehl).

Drobnina je relativna, in zato najdemo glas r ne samo v imenih absolut drobnih stvaréh, ampak tudi v relativno drobnih, dasiravno so same na sebi krupne in grobe, pojem drobnine le to zahteva, da so se iz kakšne večje celine razdrobile; take stvari so: prod, gruda, rada, gruča.

Glas r najdemo nadalje v imenih takih stvari, ki zaznamujejo večí broj, večí zbor, večó gručo, absolut ali relativno drobnih delov, taka imena so: truma, čreda, roj, armada, tropa, drhal, krdelo, vršelo, koruselj (schaar), berke (weggeworfene dinge), krama, roba, šara, čorba, drva, čreva, bira, čreslo, drač, breme.

Glas r najdemo nadalje v imenih takih stvari, ki se po svojej rabi drobiti morajo, take stvari so: brašno (wegezehrung), hrana, žir, red, (v starej slovenščini cibus, od tod rediti), krma, mrva, drma (schaffutter).

Glas r naidemo nadalje v imenih takih stvari, ki sicer nekaj celega zaznamujejo, katero „celo“ je pa na delce razdrobljeno. Take stvari so: mrena, mreža, rešeto, pero, protje, grm, griva, grozd, ohrodje, trava.

Iz Trnovega na Notranjskem, 1. okt. [Izv. dop.] Železnico iz Št. Petra v Reko, ki bode tukaj imela postajo, kaj počasno delajo, kajti delalcev manjka. Pričeta je že v mnogih krajih, a povsod vidiš le kacic 10—15 delalcev in še manj. Sicer so oddelki, kjer jih nahajaš po več; a ti so redki. Tu je velika zmes raznih narodnosti: Slovencev, Hrvatov, Francozov, Lahov, Nemcev itd.; zidanje je prevzela francoska družba „Gobert, Romand, Levy & Comp.“ — Sliši se tudi o roparjih, ki bi bili med Novim gradom in Harijami in prihajali celo k kmetom, ter od njih tirjali jedil in družega blaga. 27. dan preteklega mesca je bila po noči tukajšnja cerkev sv. Trojice okradena, in vzeto je bilo kolikor je do zdaj znano, še precej vrednosti. So li bili prej omenjeni ali kaki drugi potepuhi, še ni znano. — V nedeljo bode tukaj kmetijski tabor. — Laški tabor na Kalcu zbudil je marsikterega v narodno življenje in z veseljem gledamo razvitek narodnega čutja v naši dolini. Majhen kupček nemčurjev pojema že v valovih slovenskih in kmalo bode zginil; — upajmo! O Bistriškem „Lesevereinu“ ni dnha ne sluha, akoravno še obstoji. Najbrže ima edinega uda, ki se enoglasno voli za predsednika in kake stare časnike prebira. Trnovski fanje imajo narodno zastavo že od kalškega tabora — dar vrlega narodnjaka Trnovčana g. Š. J. v Reki. Sedaj si so naročili triharveno zastavo tudi „Doljni Zemenci“ iskreni Slovenci, ktero bode v nedeljo 2. t. m. z veliko svečanostjo po vasi nosili. Živeli!

Iz Hrvaškega 30. sept. [Izv. dop.] Kako blizo skupaj sta pri nas ogenj in slama, pokazalo se je v primorji, kjer se je narod malo da ne spuntal samo zavolj tega, ker je magjarska vlada vpeljala oficijelno ime „ogersko primorje“. V Brebiru bila je vsled tega resna halabuka, taka da je morala celo oborožena sila mir narediti, in je nekoliko odličnih Brebircev v kajhe na Reci odpeljanih. Magjaronstvo nima nikjer v celem obsegu trojedine kraljevine tako nerodovitna tla, kakor ravno v Primorji. Rečani niso bili, niso in ne bodo nikdar iskreni in zdušni magjarski privrženci, oni so magjarsko nadvlado nad Hrvaško kraljevino samo v to upotrebili, da se dependencije od Zagreba reše, in kot „separatum corpus regni Hungariae“ tem laglje prek Adrije škilijo.

Zelo se je našim magjaronom podkadila adresa dalmatinskega deželnega zbora, v kateri je narodna večina denašnje politično stanje na Hrvaškem obsodila in z Magjari sklopljeno nagodbo celo ignorirala. Magjaronom bi mnogo ljubše bilo, da bi v dalmatinskem deželnem zboru kakor popreje lahonski avtonomaši večino imeli, in če bi kdaj Dalmacija pod Magjarossag prišla, bi tudi za to skrbela, da se narodnaštvo lahonstvu pod noge položi. Drugo kar je naše

Glas r najdemo nadalje v imenih takih stvari, ki so iz drobiža sestavljene in zrnate (körniger aggregatzustand). Take stvari so: marbelj, kreda, abora (schotterfels, breccie), stržen, svrg (holzmark), sir, sren, srež, drože, stremen (blasengriess), strd, troska, prga (ölkuchen, ruski blüthenstaub).

Glas r najdemo nadalje v imenih mér (hohlmasse) in shramb, v katerih se drobne zrnate stvari merijo in hranjujejo, s kterimi se zajemajo, v kterih se prenašajo itd. Take stvari so: drevenka, korčec ali koruš, *) torba, (tvorba tovor), brenta, srár, vré, grad (schiebtrube), vreča, kripa (geflochtener korb), prgišče; skrinja — tukaj sem bi se dala morebiti tudi uvrstiti imena: brahor, brej (nabreknen, nabrehan), prsa, trebuh.

Tam kjer razdrobljene stvari leže, je površina: robata (rob), brbotasta, gorasta, grčasta, grbava, rtasta, brdovita, bregovita, hribasta, gričasta, gorata, gram-pasta, kršovita (kras), škrbasta, škrlasta (škrio schiffer), krevljasta, skrapasta, zveržena, krastava, korasta, škorpasta, vrapasta, rušinasta (ruša, erdwesen), škrlupasta (rindig) rudasta (gekriuselt) krišpava (crispatus) braslava (rauch). **) (Dalje pril.)

*) „Potom tomi drugomi erčé: ti pa keliko si dužen? On pa erčé: stó korušov pšenice itd. kúzm. Pis.

**) „Zdaj je tvoja rouka Mehka gingava, Skori ti gor spouka Bode bráslava“ itd. narod. pes. Pis.

magjarone neugodno dirnulo je to, da sta, kakor se čuje Miškatovič in Mrazović, ktera je baron Rauch zavolj člankov natisnjenih v „Zatočniku“ o izsušenji Lonjskega polja tožil bil, od vojniške sodnije nekriva proglašena.

Sicer pa gre pri nas vse rakovo pot. Mi smo de dato pogodbe, kakor magjaroni pravijo „srečno sklopljene“ v kulturnem pogledu več kot za petdeset let nazaj potisnjeni. Fevdalizem je v najlepšem cvetju. V vsakem sodnem okraji je po en veliki posestnik. Ta ima okrajnega sodca, ki razen sodnijskih tudi politične posle upravlja, celo v svojej oblasti, in če on velevalic volo sic jubeo, ga kotarski sodec lepo uboga, kakor da bi bil njegov inoš. Bog ne zadeni, da bi se mu ustavljal. „Spajá“, tako naš narod ravno kakor raja v Bosni naše grofe in barone imenuje, piše malo pisemce baronu Rauchu, Rauch pihne, in — kotarskega sodca ni nikjer več! —

Kakor baron „Nathan“ Rauch svoje dostojanstvo v to zlorabi, da narodu žepe prazni in svoje polni, ravno isto delajo pod njim stoječi služabniki dole do zadnjega „amtsdienera.“ Vsak skube v svojem krogu kolikor le more. Kaj ne bi! A bove majore discit arare minor. Pesem: „Lepa naša domovina“ itd. se samo v ironičnem smislu popeva.

Naš sabor se bo, če je res kakor se čuje, okoli 20. oktobra zopet sklical, da proračun za leto 1871. odobri; — in tako bo vladina mašina zopet za eno leto s potrebnim oljem preskrbljena.

Če bo res grof Andraš na Beustovo mesto stopil, potem naj še našega Raucha za namestnika v Prago ali v Ljubljano pošljejo, tako bi se najlaglje cela Avstrija v magjarossag pretvorila, in zapadnisvet bi se imel saj komu smežati, posebno danes ko je Evropa tako silno smeja potrebna. Grof Andraš na Beustovem mestu, to bi pomenilo drugo naklado „foederis Arnulfo-Szoltani“ naperenega proti — nam Slova-uom! —

Politični razgled.

Česki deželni zbor bode poslal novo adreso na cesarja. V državni zbor menda ne bode volil. Česki listi vsaj so odločno proti pošiljanju in morebiti pojasnimo česko javno mnenje, ako tú priobčimo nekatere stavke iz uvodnega članka „Politike“ 1. oktobra, ki piše: „Prodreti in obveljati more samo trdna volja, ki ostro pazi na vse doslednosti, ona trdna volja, ki pravi: „Ali hočem ves in cel biti, ali pa naj ne bom!“ S kompromisi si noben narod ne more sestaviti svoje prihodnosti, kompromisi so bili marveč tista kamenja, s kterih so se skladali nadgrobni spominki na ljudskih grobovih. Ali zaupamo lastni moči, potem ne trebamo kompromisov, ali pa smo si svesti svoje nemoci, potem pa nam ne pomaga noben kompromis. Edina politika, ktero moremo imeti, je ta, da si tako na Dunaji, kakor v Peterburgu in v Berlinu priborimo spoštovanje. Kdor tega političnega abc ne umé, utga pri najbolji volji največ škodovati našemu narodu. Bojazen, polovičarija in omecovanje to je trojni glavni strup, ki podkopuje samostojnost narodov.“ Tako smejo govoriti Čehi. Mi pri nas smo s tem izrekom obsojeni, pri nas smo polni omecovanja, brez samosvesti in doslednosti, zatorej pa se nam tudi tako godi. Kompromisi nam ne morejo pomagati.

Če bi človek po ošabnih besedah sodil francoske razmere, moral bi misliti, da je vse v najboljem redu. Tako republikanska vlada oklicuje, da Prus ne sme dobiti niti cola francoske zemlje, niti kamna francoskih trdnjav. In Gambetta piše: „Mi imamo nepremagljive moči, s tem kar imamo, moremo shajati vso zimo.“ Francoska vlada je zdaj vse može od 21. do 40. leta postavila pod orožje. Samo da je menda vse že prekasno, kajti bolj in bolj se kaže, da je vse sleparija, kar francoska vlada govori o ljudskem navdušenju in o vojnih močeh. Parižanom vlada natveza, da je vsa dežela vojaško organizirana in da bode na tisoče in tisoče Francozov prišlo Pariz rešit. Deželi pa se lažljivo pripoveduje, da 250.000 vojakov

brani Pariz in da bodo ti vojakci Pruse kar s kratka pozobali. Na vsem tem ni nič Francozi zgubljajo jako lahkomisljeno in nerazumljivo eno pozicijo za drugo. Pariz je ves obdan in Prusi imajo v rokah jako važne višine. Pariška bramba je sicer hotela Pruse pregnati iz nekterih gospodujočih pozicij, a se je morala nazaj umakniti in je zgubila precej svojih vojakov. Telegrami, ki so pripovedovali, da so Francozi nazaj dobili zgubljene višine, so bili zlagani.

Volitve za francosko konstituanto so zopet preložene na 16. dan t. m. Vlada pravi, da bodo volitve čisto svobodne.

Iz Metza se poroča, da je Bazaine Prusom napravil dosti škode. Pravijo, da je z vsem dobro preskrbljen in da ima 100.000 vojakov.

Elzas in Lotringen ima postati posebna nemška zavezna država, ki ne bode dajala niti vojakov, pa tudi ne volilcev v nemški parlament. Veliki vojvoda Meklenburški je bode nekakšen glavar, zdaj je imenovan za civilnega governorja.

Thiers je bil tudi v Peterburgu brez vspeha. Ruska vlada pravi, da za Francijo zdaj ne more nič storiti. Thiers je sam brzojavil francoskemu poročniku na Dunaji, da se je zastoj potrudil v Peterburg.

Italijani se skušajo v Rimu prav po domače vseliti. Bili so jako raznenaženi, ko so v rimskih blagajnicah našli blizo tri milijone gotovega denarja. Riska vlada menda ni našla časa, spravi gotovino v varnost. Poleg tega je vzela italijanska vlada pod svojo posebno brambo vse cerkveno posestvo, samostansko imetje, javne muzeje, da bi ne mogel ta ali oni ktere narodne dragocenosti na svoj dobiček prodati. Vlada je zaukazala, da se take stvari ne smejo niti prodati niti se ne sme na nje jemati posojil.

Razne stvari.

* (Slovenske pravniške stolice na graškem vseučilišču.) Kako prav smo imeli, ko nismo hoteli verovati, da ima vlada resno voljo napraviti nam obljubljene stolice na graškem vseučilišču, kaže se prej nego smo sami mislili. Eden tistih treh gospodov, ki so bili pripravljeni lotiti se slovenskega predavanja na graškem vseučilišču, obrnil se je do enoga slovenskih državnih poslancev prošega, naj skuša poizvediti, ali bode kaj iz ministerske obljube ali ne. Državni poslanec — Kranjec — odgovori, da sicer s svojega stališča ne more in noče v tej zadevi ničesa storiti, ker so Kranjci, ki zahtevajo polno slovensko vseučilišče v Ljubljani, že sami na sebi nasprotniki graških stolic. Vendar se je gospod državni poslanec iz uljudnosti do našega učenega pravnika potrudil k g. ministru Stremayru. In kaj je zvedel? Vse ali pa nič! Stremayr je rekel, da se letos ne morejo še odpreti slovenske stolice v Gradcu — — — ker državni zbor ne bode votiral budgeta in ker torej ministerstvo ne bode imelo dovoljenega denarja. Naj kdo sodi o tem izreku, kar hoče, naj se proračun prihodnjega leta dovoli ali ne, dvojno ostane faktum: 1. Ako se proračun sploh ne bode votiral, potem se z isto pravico vse leto ne sme izdati noben krajcar, s ktero se ne bode izdal za slov. stolice v Gradcu; 2. ministerstvo je zopet enkrat zlorabilo cesarjevo ime in slovensko zaupanje. Ministerstvo je bilo namreč o zadevah slovstolic v Gradcu oklicalo: „Njegovo Veličastvo je dovolilo 3600 fl. za slov. prednášanja s pridržkom, da te stroške kasneje državni zbor prizna.“ Državni zbor o tej stvari ni bil vprašan, Njegovo Veličastvo pak je vendar dovolilo 3600 fl. Vprašanje le še ostane: Koliko časa bodo gg. ministri nečimurili s cesarjevim imenom in s slovenskim narodom?

? (Čudno vprašanje!) Iz Idrije se nam piše: Skozi Poljane potovaje pride prečestiti ljubljanski škof s župnikom iz Cerknega skupaj. O različnih rečeh se pogovarjaje praša knjezoškof (pa se vé da nemški) župnika: Kakšen jezik pa se govori prav za prav v Cerknah? Župnik se ne začudi malo, pa vendar mirno odgovori: Slovenski, kakor v vseh drugih slovenskih

krajih. Slovenski? reče škof, kakor da bi se mu bilo čudno zdelo, kako da je to mogoče. — Kaj mislite prečast. knjezoškof, da je pri nas že vse furlansko; ali morda nas celo že med mameluke štejete?! Res žalostni časi, ako človek pomisli, da rojen Slovenec za svoje bližnje rojake vedel ni — in tudi še zdaj ne ve. Hvala bogu, to v prihodnje ne bo več tako. Rekel bi, da se dandenes ne najde Slovenec, koji je gimnazijo dovršil in bi ne vedel, kako da se govori v Cerknah na Primorskem.

* (Gorénjska železnica.) Iz Ljubljane se poroča, da se je gorénjska železnica dodelala še poprej nego v enem letu, tako da se bode v kratkem odpeljal prvi vlak iz Ljubljane v Kranjsko goro. Železnica od Ljubljane do Radolice je že popolnoma dodelana, ona iz Radolice v Lesce bode kmalu, struga od Lesce do Most je tudi že čisto dokončana, v Mostah se delajo samo še zadnja dela pri mostu, med Javernikom in Mostami je le majhen kos pri Soteski nedodelan, naprej pa je do Korena že vse končano. Od Kranjske gore do Trbiža, kjer je bilo premagati mnogo težav, je do zdaj še nedodelano in bode stalo še precej truda.

* („Slovenski Pravnik“) prinaša v združenju svoji 9 in 10 številki sledeči bogati zadržaj: O delu in njegovi plači. — Nekaj o motenji posesti. — Državna sprevidnost v nasprotju med pravom in moralo. — Žuganje z rubežnijo je samolastna moč in kaznjiva po §. 19 obč. drž. zakonika. — I. Prisodnim odlokom ne zadobe se nikakor posest stvari, ampak samo pravo na isto. — II. Sodnije nimajo postopati zaradi motjene posesti, ako je vloženi čin politična oblast izvesti ukazala. — O prestopku vtikanja v izvršbo javnih služeb. — Odškodovanje iz kaznjivega dejanja se le sme pripoznati, ako je toženec bil kazensko obsojen. Dogodki kaznjivega dejanja niso predmet določilne (glavne) prisege. (Dvor. dekr. od 6. marca 1821, št. 1743.) — Prisega maloletnim prostovoljnim namestovalcem ni dopuščena. — Zemljiščne knjige. — Črtice.

* (Iz Slov. Bistrice) se nam piše: V Ponedeljek 26. sept. t. l. zvečer ob osmih je gosp. L... (tukajšnega mestjana) neki hlapec z nožem na ulici napal, in ga na 4" v dolgost v levem licu ranil. L... je prosil v torek po tem in tudi v sredo pri sodnji, da mu to pritožbo zapišejo in preiskavo začno, pa niso ga hoteli vslišati, ter so ga odpravili vsakokrat in sicer s tem, — da tega ne utegnejo zaradi pomanjkanja časa, da naj tedaj nek drugi dan pride. — Ko bi bil g. L... napal kak Slovenec, gotovo bi že vse gomezelo krvavih sodnikov po Bistrici.

* (Policija.) Nedavno je policija na Dunaji konfiscirala 4 različne liste; ker pa jih je bilo med temi že mnogo po železnici odšlo, je pustila policija v Münz-zuschlagu vso južno pošto ustaviti, tako da so zadržali tudi nekonfiscirane časnike in pisma.

* (Duho vne spremembe v lavantinski škofiji.) Gosp. Jan. Aleš Simonić je postal provizor pri sv. Bolfgangu na Kogi. Gosp. Jože Hrovat je za kaplana k sv. Magdaleni v Kapeli, gosp. Andrej Vodeb za kaplana k sv. Štefanu, gosp. Šimon Pibler za kaplana k sv. Vidu pri Ponkvi predstavljen.

Dunajska borsa 3. oktobra.

Enotni drž. dolg v bankovcih . . .	56 fl. — kr.
Enotni drž. dolg v srebru . . .	65 „ 90 „
1860 drž. posojilo . . .	90 „ 60 „
Akcije narod. banke . . .	707 „ — „
Kreditne akcije . . .	253 „ 50 „
London . . .	124 „ 75 „
Srebro . . .	122 „ 50 „
Napol . . .	9 „ 95 „

Prav lepi novi orehi, tenkih lupin, na zraku, ne na peči posušeni, dobro suhe kolikor mogoče nedimnate **slive**, in velike suhe **tepke** po najbolji ceni zmerom kupujejo

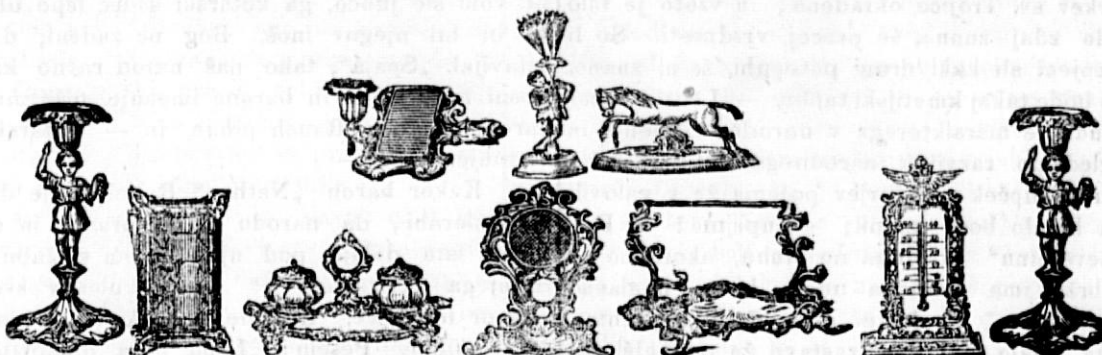
Roman Pachner in sinovi
v Mariboru.

Dobro došla!

Narodno-gospodarski duh časa pozdravlja kupčijsko hišo

TRAUGOTT-A FEITEL-A

na Dunaji, verlängerte Kärntnerstrasse 57, Kärntnerring Nr. 2.

Posebno priporočljiva je ta iz najboljšega masivnega dunajskega bronza izdelana garnitura za pisne mize, vsled risov sestavljena iz 10 kosov, samo za tri f.; francoska garnitura f. 5; s cizeliranimi in pozlačenimi robovi f. 12; posamezni kosi po 20 kr. do f. 1.

Najlepše stvari iz litega bronza: Par miznih svečnikov kr. 80, f. 1.30, 1.80, 2, 2.50, 3; detto dvoročen par f. 3.50, 4. Ročni svečniki 20, 30, 45, 50, 60 kr., detto z netilom 30 kr.; pepelnik v mnogih licih 20, 30, 40, 50 kr. Držaj za ure 30, 55, 65, 80 kr. Držaj za cigare z netilom f. 1, 1.50. — 1 hranilnica 25, 30 kr.; detto velika 90 kr., 1 gorkomer za sobe 80 kr., f. 1.20, 160. Teža za pisma v figurah in živalih 35, 50 kr., f. 1. Peresni ročnik 25, 50, 60 kr., f. 1. Tintnik 35, 45, 80, 90 kr. detto velik s peresnim ročnikom f. 1.50, 2.

30 kr. kineško-srebrna žličica, garantirana.	30 kr. nežno pozlačen medaljon za fotografije.	8 kr. mnilo v obliki sadja, vsakojako, brezke, jabelka, kumare itd.
60 kr. kineško-srebrna žlica, garant.	5 kr. dekliški lovec, velika burka.	50 kr. mnilo v obliki sadja v elegantnih korbičih, veče sorte 90 f. 1, 1.20.
90 kr. kineško-srebrne vilice in nož, angleška klinja.	5 kr. listnica, veča kr. 8, 10.	f. 2. Anglež na samokotu, isto z uro.
f. 8. album z muzike, igra 2 igri.	30 kr. pozlačen bronsast rob, zlat obrezek: listnica z olovko, elegantna juftovina.	20 kr. lepo pisana kositarjeva skudelica, veče po kr. 30, 40, 50.
10 kr. lakiran pas.	f. 1.20 lipuer-service za 6 oseb.	80 kr. lepo toaletno zrcalo s zapirljivo miznico.
35 kr. usnjat pas, močan.	10 kr. kaledar za na steno.	f. 2. isto napolnjeno z mnilom in vonjavom.
3 kr. praktična mašina za vtikanje niti.	8 kr. centimeter.	8 kr. fino jeklena veriga za ure.
10 kr. pletna korbica iz srebr. drata.	2 kr. knjižica papirja za smodke.	15 kr. fina jeklena verižica.
8 kr. igra otročjih kvart.	4 kr. strgulja za jezik.	35 kr. fina verižica z jeklenimi koraldami.
20 kr. pakfonasta žlica.	8 kr. pila za nohte, jeklena.	65 kr. 100 angleških pismenih papirjev s gumiranimi ovitki.
10 kr. pakfonasta žličica.	10 kr. verižica za škarje.	8 kr. fino zobna pasta.
80 kr. pakfonasta velika žlica za juho.	35 kr. kleščice za orehe.	10 kr. fino zobna krtača.
40 kr. pakfonasta velika žlica za mleko.	8 kr. pošet.	8 kr. ostrivec za olovke.
40 kr. pakfonast razsipavec za poper.	10 kr. škatlica jeklenih peres.	10 kr. angleške škarje, veče 18, 20 kr.
60 kr. pakfonast razsipavec za sladkor.	25 kr. ročni svečnik, masivna bronza.	3 kr. zapetnik za rokavice.
f. 1.20 čedna pisna mapa.	20 kr. nožni bruz iz poroznega oglja.	4 kr. novozlata gumba za bele zavratnike.
f. 1.90 taka z pisnim orodjem.	15 kr. električen brisač za lampe, prav praktičen.	30 kr. žalostinski kinč.
5 kr. ducent peresnih ročnikov.	10 kr. fina škarje za šlinganje.	5 kr. krasen umeten ogenj v sobi, veči 10, 15 kr.
10 kr. glavni urni ključ za vsako uro.	60 kr. čed-n ustnjat etui, za šivanje napolnjen.	30 kr. čarobna iglena škatlica, z iglami napolnjena.
60 kr. polna toaletna kaseta, veča f. 1, 1.50.	90 kr. risavno orodje, veče f. 1.20, 1.50, 2.	35 kr. burkast prstan škropnik.
f. 1.30 šah s kostenimi figurami.	45 kr. pozlačena šivna blazina privrtljiva.	20 kr. fino svilnat gosposk zavratnik, najfinejši 30, 40 kr.
15 kr. rešta sekanih koravd, pravih.	60 kr. usnjata gosposka torbica, veča kr. 70, 90, f. 1.29.	25 kr. Wertheimova hranilnica.
f. 1 lepa zapirljiva šatula za rokavice in šiv, iz palisandra.	85 kr. globus za učence s podnožjem.	4 kr. lepo rezljan okvir za fotografije.
15 kr. par manšetnih gumb novozlatih.	40 kr. novozlata broša in uhani!!	40 kr. fino portemonnaie, z bronsastim robom, še elegantnejši 50, 60, 80 kr.
30 kr. cela garnitura šmizetnih in manšetnih gumb, novozlatih.	50 kr. morsko-penasta cev s fotografijo.	20 kr. kovana možnjica za cigaretni tabak z usnjem preoblečena.
80 kr. pozlačena napestnica, eleg. f. 1, 1.50.	5 kr. anglešk ščipavec za cigare.	30 kr. Netilo z lunto.
45 kr. pozlačena broša za fotografijo.	f. 1. nož, 6 klinj želveidinoplatičen.	20 kr. par otročjih hlačnikov.
90 kr. iz granata broša in uhani.	50 kr. angleška juftinska možnjica usnje-podšita.	30 kr. par za odrasle, najfinejši 40, 50 kr.
10 kr. elegantna igla za gosposke zavratnike, najfinejši kr. 25, 30.	35 kr. otročja ura z bilom.	65 kr. natanko regulirana vremenska ura.
25 kr. pušpanove vilice in žlica za salato.	50 kr. jako zanimiva družbinska igra veča in zanimivejša kr. 60, 80, f. 1—4.	
10 kr. gosposk zavratnik v barvah.	8 kr. lep karton pečatnega vozka.	
f. 2.50 punca, ki kriči papa in mama, veča 3 f.	f. 1.20 prava morskopenasta pipa z jantarjevo cevjo, turška.	
10 kr. 100 pravih angleških šivanjk.	3 kr. kos gliserinskega mjila.	
10 kr. karton iglic za pletenje.		
40 kr. gosposka veriga novozlata.		

Proti poštnemu povzetju se hitro pošilja po pošti.

Slawisches Verschickungsgeschäft und Waarenhaus Traugott Fettel, in Wien, Kärntnerring 2, Kärntnerstrasse 57.

Oznaniło.

Podpisani čestitemu občinstvu naznanja, da je dobil veliko partijo jesenske in zimske obleke za gospode in otroke iz c. k. priv. Presburske fabrike za možko obleko. On si dela upanje, da bode obilo obiskovan, ter obeta prav po ceni prodajati, in tudi moderno krojo ter solidno delano frišno blago.

V Gorici, 20 septembra 1870.

S spoštovanjem udani
Jožef Potatski.